

Een dag uit het leven van een conflictbemiddelaar

“De dag is zo om hoor!” zegt Wiel zodra we wegrijden in Maastricht. Het is kwart voor negen in de ochtend en er staan verschillende dingen op het programma. Eerst een bemiddelingsgesprek in Weert en in de middag zal hij een voorlichtingspresentatie over zijn werkzaamheden geven op het politiebureau in Heerlen.

Onderweg naar Weert vertelt Wiel honderduit over zijn werkzaamheden als bemiddelaar. Wanneer er sprake is van een strafbaar feit waarbij een slachtoffer en een verdachte betrokken zijn, kan Wiel ingeschakeld worden voor bemiddeling. Voorwaarde: er moet sprake zijn van een (vrijwel) blanco strafblad. “Er is in principe geen rechter bij betrokken. Voor velen is dat natuurlijk aantrekkelijk, denk maar in het kader van het zoeken naar een baan.”

Burenruzies, ‘licht’ huiselijk geweld, opstootjes tussen collega’s, de zaken waarbij bemiddeling voornamelijk een optie is, bevinden zich in de relationele sfeer. “Maar geen enkele zaak is hetzelfde. Geloof me, ik heb al heel veel dingen voorbij zien komen, maar ook al zou ik twintig burenruzies achter elkaar behandelen, dan nog lijken ze niet op elkaar.” En of Wiel al veel dingen voorbij heeft zien komen. Al zo’n twintig jaar bevindt hij zich in de wereld van strafrechterlijke bemiddeling (mediation). Het begon bij Justitie in de Buurt en langzaamaan is hij in de rol van bemiddelaar gekropen. Ondertussen heeft hij al een Bianchi-prijs voor herstelrecht en tegen de 4000 opgeloste zaken op zijn naam staan.

Het is jullie feestje

Wiel heeft zo zijn eigen methode van bemiddeling ontwikkeld door de jaren heen, dat blijkt wel tijdens het bemiddelingsgesprek in Weert. “Ik heb natuurlijk wel een mening, maar die laat ik niet blijken. Zodra ik mijn mening uitspreek, weet ik zeker dat één van de partijen opstapt. Ik vertel ze ook altijd dat het hun eigen feestje is, ze zitten hier immers voor hun eigen belang. Allereerst laat ik beide partijen praten. Emoties kunnen hoog oplopen, aangezien dit vaak het eerste moment is dat ze elkaar zien nadat het strafbare feit is voltrokken. Mensen kunnen schelden en tieren, maar dat laat ik allemaal gewoon gebeuren. Ze moeten van die emoties af. Als ze namelijk eenmaal hun zegje gedaan hebben, zijn ze eerder bereid te werken aan een oplossing.” Want dat is de volgende vraag aan de partijen: wat wordt de oplossing? Wat heeft slachtoffer van verdachte nodig, en andersom, om weer naast elkaar te kunnen leven? “Dat laat ik ze ook helemaal zelf uitzoeken. Zij moeten met de oplossing komen, ik ben er eigenlijk vooral als procesbegeleider.” En misschien is dat laatste wel de succesformule van Wiel: vrijwel het gehele gesprek wordt bepaald door de twee aanwezige partijen en hijzelf blijft vooral heel kalm. Wanneer beide partijen elkaar na afloop van het gesprek de hand schudden, weet Wiel dat het waarschijnlijk wel goed komt. Benieuwd hoe het bemiddelingsgesprek in Weert uiteindelijk is afgelopen? Lees het in het kader hiernaast!

De casus van vandaag

Situatie: Medewerker, leidinggevende en de partners van beiden werken binnen hetzelfde bedrijf.

Leidinggevende heeft enkele opmerkingen gemaakt naar de partner van de medewerker en als gevolg daarop heeft de medewerker enkele klappen verkocht aan de leidinggevende. Medewerker is hierdoor ontslagen. In principe is de medewerker benoemd tot ‘verdachte’ in deze zaak, maar de leidinggevende heeft hieraan voorafgaand ook enkele fouten gemaakt. Partner van de medewerker dreigt dan ook aangifte te doen tegen leidinggevende. Naast dit alles wenst de leidinggevende een schadevergoeding van €252,-. Om ervoor te zorgen dat de negatieve houding tegenover elkaar vermindert en er niet nog meer incidenten plaats zullen vinden, wordt er tussen alle betrokkenen bemiddeld.

Uitkomst: Medewerker en leidinggevende hebben excuses gemaakt? naar elkaar toe en zullen elkaar bovendien niet gauw meer tegenkomen, dus daar is het kwaad wel uit de lucht. Of de partners elkaar nog aan kunnen kijken op het werk, is nog maar de vraag. Wel heeft de leidinggevende ook zijn excuses aan de partner van de medewerker aangeboden en is de schadevergoeding teruggetrokken. Hierop volgend heeft de partner van de medewerker besloten geen aangifte meer te doen tegen hem. Al met al kunnen beide partijen elkaar nog niet de hand schudden na afloop van het gesprek, maar is iedereen wel opgelucht zijn of haar woordje gedaan te hebben.

Waardevol werk

Wiel kan door verschillende personen benaderd worden om in beeld te komen als bemiddelaar. "Soms zijn er bijvoorbeeld al tal van kleine opstootjes voorgevallen tussen bureaus, maar heeft de wijkagent of de politie niet voldoende bewijs om er een zaak van te maken. Dan kan de wijkagent mij er bij betrekken," legt Wiel uit. Ook tijdens een zitting kan hij gebeld worden. "Als de rechter er, in overleg met Officier van Justitie en raadslieden, niet in gelooft dat de zaak gebaat is bij een straf, kan ik gebeld worden. Als ik in de buurt ben, ga ik soms meteen naar plaats van bestemming, de rechtbank dus."

En werkt de formule van Wiel dan altijd? "Vaak boek ik wel resultaat. Acht van de tien keer lukt het me om er met slachtoffer en verdachte samen uit te komen." Een huis-tuin-en-keukenzaak, zoals Wiel het zelf noemt, kan vanaf het moment dat de politie begint te noteren tot aan de executie van zo'n zaak gerust €10.000 kosten. Een rekenwonder hoeft je niet te zijn om te beseffen dat deze gang van zaken dus enorm veel geld bespaart. En dat is niet eens het ultieme doel van Wiel. "Ik doe het uiteindelijk allemaal voor een stukje meer veiligheid in de maatschappij. Ik geloof echt dat bemiddeling daarin de toekomst heeft, want het is tenslotte maatwerk." Veel positieve geluiden vanuit het publiek maken dat Wiel tevreden het zaaltje uitloopt.

Onderweg naar de uitgang regelt hij nog het een en ander. Het is iets na half vier als we weer in de auto stappen. Zoals Wiel al zei: de dag is zo om.